

MIESTO GYVENIMAS

(/MIESTO-GYVENIMAS.HTML)

TEISĖTVARKA

(/KRIMINALINES-NAUJIENOS.HTML)

SPORTAS

(/SPORTO-NAUJIENOS.HTML)

KULTŪRA IR PRAMOGOS

(/KULTURA-IR-PRAMOGOS.HTML)

ŠIAULIEČIŲ NUOM

(/SIAULIECIU-NUO

ŠVIETIMAS

(/SVIETIMAS.HTM

SVEIKATOS KODAS

(/SVEIKATOS-KODAS.HTML)

KEPAM IR VERDAM

(/KEPAM-IR-VERDAM.HTML)

ARCHYVAS

(/ARCHYVAS.HTML)

ZMONES

(/ZMONES.HTML)

ŠIAULIŲ KRAŠTE

(/SIAULIU-KRAŠTE.HTML)

KABRIOLETAS

(/KABRIOLETAS.HTML)

MANO NAMAI

(/MANO-NAMAI.HTML)

GROŽIO RECEPTAI

(/GROZIO-RECEPTAI.HTML)

VERSLAS

(/VERSLAS.HTML)

IVAIRIOS NAUJIENOS

(/IVAIRIOS-NAUJIENOS.HTML)

ŠIAULIAI 781

(/SIAULIAI-780.HTML)

Pradžia (/) Kultūra ir pramogos (/kultura-ir-pramogos.html) Kultūros kirtis. R. Venckus: mano fotografija išradinėja kalbą ir pasakojimo modelius apie pasaulį!

Kultūros kirtis. R. Venckus: mano fotografija išradinėja kalbą ir pasakojimo modelius apie pasaulį! (/kultura-ir-pramogos/37280-kulturos-kirtis-r-venckus-mano-fotografija-isradineja-kalba-ir-pasakojimo-modelius-apie-pasauli.html)

Laima TRUMPYTĖ

Peržiūros: 186

Remigijaus VENCKAUS nuotr.

Remigijaus VENCKAUS nuotr.

Remigijaus VENCKAUS nuotr.

Rubrikos „Kultūros kirtis“ autorius Vilniaus Gedimino technikos universiteto Kūrybinių industrijų fakulteto Pramogų industrijų katedros vedėjas doc. dr. Remigijus Venckus išštisus metus kiekvieną mėnesį atidaro po autorinę fotografijų parodą Lietuvoje ir užsienyje. Šiuo metu iki gegužės 27 d. jo fotografijų parodą „Fotoatkarpos nr. 2“ galima apžiūrėti Tauragės pilyje įsikūrusiame Tauragės krašto muziejuje „Santaka“ (S. Dariaus ir S. Girėno g. 5, Tauragė). Kadangi kiekviena jo paroda yra lydima asmeninės refleksijos, tad šį kartą kviečiame susipažinti su jo nauju kritiniu tekstu, labiau apžvelgiančiu ne asmeninę kūrybą, bet kvestionuojančiu fotografijos fenomeną.

XX a. antrojoje pusėje kultūra ypatingu greičiu pasuka vaizdų link. Šį posūkį, kuris dar yra vadinamas vaizdinis, ypač suaktyvina skaitmenizacija. Šiandien mes kalbame ne tik

TICKET Mar

www.ticketmar

<http://www.snaujienos.lt>

option=com_wbadve

<http://www.snaujienos.lt>

option=com_wbadve

fotografuodami mobiliaisiais telefonais ir besidalydami nuotraukomis socialiniuose tinkluose. Tikėtina, kad socialiniuose tinkluose plintanti ir kaupiama medžiaga ateities istorikams taps vienu pagrindiniu tyrimų šaltiniu. Iš nuotraukų bus galima spręsti apie žmonių gyvenimo būdą, kasdienius ritualus, santykius, savimone, individualią raišką ir net globaliąją kultūrą.

Ateityje vaizdų kultūra ir vaizdų tyrimai nėra aktualūs vien tik istorikams, jų didžiausia reikšmė jau yra pastebima komunikacijos moksle. Skaitmenizacijos procesai tarytum leidžia į komunikacijos lauką „susiurbti“ bet kokią informaciją, net šiuolaikinį meną.

Tad šiuo atveju man ypač aktuali fotografija yra ne tik manosios saviraiškos priemonė, bet ir socialinis reiškinys, komunikacijos priemonė, nepaliaujamai veikianti kiekvieną žmogų. Nuotraukos iš naujo, pakartotinai perkuria manąją tapatybę ir santykį su aplinka ir jos dalyviais. Atvaizdai veikia nuolatinėje interakcijoje tarp manęs (autorius) ir kito (žiūrovo).

Šiandien fotografija mums praneša ne tik apie įvykius, bet ir apie savitai pasaulį rengintį asmenį. Viena pagrindinių fotografijos misijų yra atskleisti kūrėjo pažiūras ir vertybes.

Kita ne mažiau aktuali misija yra tikrinti visuomenės vertybes, savimone, pasaulėžiūrą; šis procesas vyksta net tada, kai aš eksperimentuoju ir suvedžioju žiūrovą nuotraukose formuodamas dualias prasmes.

Galiausiai fotografija mus visus veikia panašiai, kad ir visos kitos vizualinės bei akustinės medijos, dar vadinamos audiovizualinėmis. Jų poveikis labai įvairus, vieni vaizdai ir garsai mus žavi, skatina prisiminti, iš naujo pamatyti ir apmąstyti savojo gyvenimo sėkmes ir nesėkmes, santykius su gyvais ir jau išėjusiais artimaisiais.

Būdamas aktyvus fotografijos diskurso dalyvis ir stebėtojas aš pastebiu, kad šiandien fotografija išgyvena ne pačius geriausius metus. Fototechnologijos tapo kasdienėmis ir lengvai naudojamomis. Jos leido „privisti“ įvairių fotografų, kurie tik pyškina viską, ką mato aplinkui, be jokios programinės selekcijos, bet ir veiklos rezultatą demonstruoja kaip tobulo originalumo pavyzdį. Puikiausia diletantų fotografų veiklos sklaidos erdvė yra internetas. Socialiniuose tinkluose yra gausu visokių pasiūlymų ką nors fotografuoti ir būti fotografuojamam.

Aš kartais ilgas valandas žiūriniu nuotraukas internete ir bandau ieškoti atsakymo, kodėl fotografija nuvertėjo, kodėl kiekvienas, vos tik paėmęs fotoaparata į savo rankas, deklaruoja savojo kūrybingumo vaisius, neva paženklintus dieviškojo genialumo.

Viena vertus, aš prieinu išvadą, kad gyvename audiovizualiniame triukšme, kurio gausa verčia mus arba nuo jo slėptis, arba jame išgyventi dar labiau rėkiant; antra vertus, tas, kas rėkia, nebūtinai turi ką pasakyti, dažnas rėksnys atstovauja vidutinybių kasta. Galiausiai man paaiškėja, kad naujosios technologijos ir jų paprastas naudojimas padeda vidutinybėms iškilti ir sustiprinti savąjį klyksmą! Naršydamas socialiniuose tinkluose pastebiu eksploatuojamas nuvalkiotas gražių nuotraukų gražias klišes. Tad vizualinės informacijos triukšme mažiau kritiškam vidutinio skonio asmeniui sunku pastebėti ir išskirti dėmesio vertas nuotraukas. Galų gale kritikų klyksmas išlaisvina nuo būtinybės girdėti tikrųjų kritikų balsą ir diskutuoti su jais. Taip pačios vidutinybės save iškelia, save garbina ir girdi tik save. Taigi, galima teigti, kad masiškai kuriama, eksploatuojama žemo lygio fotografija lemia net fotografijos pabaigos įspūdį; o tai tikrai nėra pats geriausias audiovizualinės kultūros raidos momentas...

Fotografija buvo išrasta taip, kad ji gimtų tik tada, kai yra atspausdinta. Deja, šiandien galima tik apgailėstauti, kad mažai kas spausdina nuotraukas. Dažniausiai visos jos atgula savotiško amžinojo miego skaitmeninių duomenų laikmenose ir vėliau fragmentiškai šmėsteli televizoriaus ir kompiuterių ekranuose.

Fotografija labiau nei bet kada tampa efemeriška lyg kokia nors čia pat atsirandanti ir išnykstanti šmėkla. Taip ji simbolizuoja ne tik tikrovės efemeriškumą, bet ir savotišką netikrumą. Tikrai šiandien yra maža žmonių, ypač tarp jaunimo, kuris ramiai leistų laiką vartydamas savo šeimos nuotraukų albumą ir diskutuotų apie puikiai įamžintas akimirkas, papildytų albumo puslapius naujais atspaudais. Visa tai jau yra pasilikę XX a. istorijoje.

Šis puikus ritualas, rodantis fotografijos svarbą mūsų gyvenime ir pagarbą ne tik savo, bet ir savo šeimos kolektyvinei atminčiai, jau beveik nebeplėtojamas, o tai man sukelia didelį liūdesį... Spaudos fotografijos parodos, gausiai pritraukiančios žiūrovų, vis dar rodo, kad pagrindinė fotografijos misija yra dokumentuoti pasaulį, pasakoti apie jį, pranešti apie įvykius, problemas ir puikius išgyvenimus. Kai tokia fotografija sustabdo mūsų žvilgsnį, tada mes ir išgyvename nepakartojamą susidūrimo su praeitimi akimirką.

Nepastebimai atvaizdas pradeda formuoti mūsų nuomonę.

Dokumentikoje reikia nugalėti save. Viena vertus, kūrėjas turi būti šaltas kaip chirurgas, antra vertus, jį turi tikrai dominti tai, ką jis fotografuoja. Tikriausiai skamba niekšiška, bet dokumentalistas turi norėti mėgautis kitų žmonių dramomis ir jas užfiksuoti. Jo žviri akis turi pastebėti verkiančią moterį ir, vietoj to, kad paduotų nosinaitę ašarai nubraukti, jis turi pasigrobtį atvaizdą; vietoj įsikibimo į mirštančio vaiko ranką, jis turi būti tvirtai įsikibęs į savąjį fotoaparata ir pasiryžęs užfiksuoti paskutinį atodūšį. Garsi Amerikos dokumentalistė Diane Arbu yra minėjusi – fotografas turi būti savotiškas vujaristas.

Dileminių situacijų dokumentikos kūrėjų gyvenime būna daug ir dauguma jų negali būti smerktinos. Dokumentikos fotografai mums praneša apie genocidą, pažeidžiamas žmogaus teises, pažeminimą. Fotografija yra vienas iš faktorių, dėl ko mes tampame labiau susirūpinę ir pasiryžę ginti žmogaus teises. Nuotraukos taip pat praneša apie tradicijas ir savitą gyvenimo būdą, kurį turime saugoti ateities kartoms. Nuotraukose užfiksuojama net žmonių sėkmės ir džiaugsmas, kodėl mes galime pasidžiaugti kitais ir pasitempti patys. Kadangi dokumentinė fotografija yra dokumentas, faktų rinkinys, įrodymas, todėl ji gali būti naudojama kaip galingas ginklas advokataujantis tiesai.

Deja, šiandien fotografijos misija dokumentuoti kartais atrodo abejotina. Vis dėlto šią abejonę sukelia jau mano minėtas vaizdų perteklius socialiniuose tinkluose. Kai aš matau didėjančių nuotraukų skaičių „Instagram“ socialiniame tinkle, aš tikrai abejoju jų tikslingumu ir galia pasakoti vertingas istorijas.

Šioje masėje išskyla banalūs, vidutinės vertės atvaizdai. Absoliučios banalybės yra komentuojamos, diskutuojama apie jas, žavimasi jomis. Socialiniai tinklai – tai vidutinės vertės fotografijų sklaida ir vidutinių, abejotinių gabumų fotokūrėjų klestėjimo metas. Tai patvirtina gausybė skelbimų, kuriuose minima, kad ieškomas mėgėjas fotografas, galintis atlikti darbą pigiai arba nemokamai...

Yra ir kita fotografijos misija, kuri man pačiam labiausiai aktuali. Tokia yra ta pati misija, kuri veikia mano kūrybinį braižą. Aš kuriu savo individualią meninę kalbą, ją puoselėju nuolatot tirdamas technologijų galimybes ir tarpusavyje taikydamas skirtingas raiškos priemones, kurios nebūtinai yra fotografinės. Taip mano fotografija išradinėja kalbą, pasakojimo modelius apie pasaulį.

Aš renkuosi eksperimentuoti, o t. y. ne tik tyrinėti technologiją ir jos pritaikymo galimybes, bet ir siekti savojo originalaus siužeto. Jau surengęs apie 50 autorinių parodų aš vis dar kuriu savojo pasaulio mitologiją, perteikiu tikrovę tokią, kokią aš matau ir suvoki.

Be abejo, mano perteikimas yra neįprastas. Tikriausiai susidaro įspūdis, kad pasaulį matau visiškai kitomis akimis. Ir išties aš jį matau kitaip ir kitokį. Daugumą mano sukurtų nuotraukų lydi mano paties išgyvenimai. Tad aš kuriu savitą asmeninį pasaulio atvaizdą.

Eksperimentinė fotografija man atstoja meditaciją. Likdamas vienas su nufotografuotais kadrais aš medituoju. Mąstau apie kiekvieną kadra, apžiūriniu detales, komponuoju skirtingus atvaizdus viename atspaudė. Tai mano didžiausios laimės akimirkos, aš lieku vienas ir vieningas su savo kūriniais.

(http://www.snaujienc

(http://www.snaujienc

option=com_wbadve

(http://www.snaujienc

option=com_wbadve

(http://www.snaujienc

option=com_wbadve

Padovano
pi

(http://www.snaujienc

option=com_wbadve

Fotokūryba kaip meditacijos forma man atstoja ikonišką budistų vienuolių veiklą – ištisas valandas sėdintys tyloje vienuoliai kuria mandalą. Fotokūryba – tai geriausių mano gyvenimo akimirų rinkinys, tai mano laimė, kuri mane užklumpa.

Kurdamas negaliu nebūti nuoširdus pats sau, todėl ir mano meninis chuliganizmas yra nuoširdus. Aš jo neišsižadu ir pripažįstu. Provokuodamas ir konstruodamas ironiškas kompozicijas aš ne tik analizuoju aplinką, kurioje pats gyvenu, bet ir rodu kritikos poreikį. Aš tai darau tvirtai suvokdamas, kad meninis chuliganizmas ir ironija kultūrai davė daug daugiau nei rimtai pasakyti labai rimti dalykai.

Tik pasvarstykime, kiek daug rimtų dalykų apie mūsų lietuviškąjį pasaulį pasako Juozas Erlickas! Juk jis meistriškai parodo, kad ironija yra labai stiprus ginklas, kuris neatsiejamas nuo chuliganizmo.

Jei peržvelgtume į XX a. vizualiojo meno raidą, tadat pastebėtume, kiek daug buvo chuliganizmo ir kiek daug šis chuliganizmas davė pasauliui, kuriame gyvename. Manau, kad chuliganizmas ir ironija, funkcionuodami išvien, atlieka labai puikią socialinę kritiką: išjudina banalias, sustingusias visuomenes, keičia jų savimonę, savęs ir pasaulio santykį. Net žmogaus teisių klausimu galima diskutuoti ironiškai ir pasiekti puikių rezultatų.

Štai mano kuriami šmaikštūs vyriški aktai lietuviško kaimo, buitinių interjerų fone taip pat pasakoja apie toleranciją kitam ir kitokiam, neapeinant lyties, rasės ir net seksualinės tapatybės problemų. Aš labai mėgstu meninį ironišką chuliganizmą, man jis pačiam padeda apsiginti nuo visokių siaurakakčių ir trumpapročių.

Kita vertus, ironija mane daro stipresnį, kai kuriais savo kūrybos gestais, o dar labiau net kritiškais ir provokuojančiais interviu aš pasakau – niu niu niu, prie manęs įlįsti nevalia!

Jei mano eksperimentinės fotografijos pasakoja apie mano asmeninį santykį su pasauliu, tai mano kuriami aktai inscenizuoja ir suklastoja bet kokius santykius. Jie yra daugiaprasmiški, o jų pagrindinė prasmė dažnai lieka neįmanoma. Tikriausiai todėl mano aktų kūryba susilaukia tokios kritikos, neva Venckus kuria beprasmes formas, ko išties negali vadinti menu.

Vis dėlto tokios reakcijos man labai patinka ir jų aš nuoširdžiai tikiuosi. Galiausiai, jos man pačios padiktuoja naujus siužetus. Tad būdamas akiai įsimylėjęs fotografiją ir reaguodamas į tikrovės pokyčius aš pažadu sukurti tai, apie ką dar negaliu tiksliai pasakyti...

Skaitytojams norime priminti, kad doc. dr. R. Venckaus kritikos tekstus, parengtus ir publikuotus 2002–2018 m., galite skaityti elektroniniame archyve www.culture.venckus.eu.

Apie jo kūrybą ir akademinę veiklą galite sužinoti apsilankę asmeninėje svetainėje www.venckus.eu, su fotografo veikla galite susipažinti – www.foto.venckus.eu, o apie jo skaitomus seminarus galite sužinoti www.seminar.venckus.eu. Doc. dr. R. Venckus tikisi sulaukti skaitytojų komentarų ir patarimų, kuriuos galite pateikti el. paštu remigijus@venckus.eu (<mailto:remigijus@venckus.eu>) (<mailto:remigijus@venckus.eu>) (<mailto:remigijus@venckus.eu>) (<mailto:remigijus@venckus.eu>).

Remigijaus VENCKAUS nuotr.

[Ankstesnis \(/kultura-ir-pramogos/37294-s-paltanavicius-knygu-apie-gamta-katastrofiskai-truksta.html\)](/kultura-ir-pramogos/37294-s-paltanavicius-knygu-apie-gamta-katastrofiskai-truksta.html)

[Kitas \(/kultura-ir-pramogos/37279-universiteto-dailės-galerijoje-v-trusio-paroda-in-memoriām.html\)](/kultura-ir-pramogos/37279-universiteto-dailės-galerijoje-v-trusio-paroda-in-memoriām.html)

(<http://www.snaujienc...>
option=com_wbadve

(<http://www.snaujienc...>
option=com_wbadve

(<http://www.snaujienc...>
option=com_wbadve

Paieškos žodis:

Regionas:

Visa Lietuva